JOH. RUD. GLAUBERI

ANNOTATIONES

IN

Nuper editam Continuationem Miraculi Mundi, Secreta ibidem contenta, Aurumque Potabile Verum, cujus ſimul mentio ibidem facta eſt, explicantes & defendentes:

CVM

Brevi admonitione ſeu ſignificatione incognitarum quidem, ſed omnibus hominibus utiliſſimarum Inventionum & Secretorum, quæ in ipſius Laboratorio publicè & privatim demonſtrabuntur:

Invidorum Vervecum, Ignorantium Aſinorum, & Impudentum Calumniatorum ora impudica obturandi cauſâ ab Authore in lucem editæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

AMSTELODAMI,

Apud JOANNEM JANSSONIUM,

Anno CIↃ IↃC LIX.

Digitized by Google

JOH. RUD. GLAUBERI

ANNOTATIONES.

AD BENEVOLUM

LECTOREM.

VERE dici ſolet, quod ille, qui ædificium aliquod ex lapidibus pulchrè conſtructum in viâ regiâ & communi ædificat ſuam ſtructuram omnis generis hominum judiciis exponat, cumprimis autem eorum, qui ne tuguriolum quidem, aut caſulam ruſticam conſtruere noverunt. Quidam hunc nævum animadvertunt, alii alios errores commiſſos vident, & quiſque ex ſuâ opinione judicat, invidiâ ut plurimum moti, ut ea contemnant, quæ neque habent, neque habere poſſunt.

Idem uſuvenire ſolet iis, qui de rebus non vulgaribus, aut etiam incognitis ſcribunt, de rebus inquam, quas vulgus nunquam vel audivit, vel vidit. Mox enim audienda ſunt ipſis hæc verba, quæ indomitæ, & effrenes linguæ effutiunt, & exſibilant, dicentes: Quis ſcit an etiam verum ſit? Hæc dicendo ſignificant, ſe quidem hæc captum ſuum ſuperantia non percipere, ſed tamen etiam non penitus rejicere & repudiare, quippe

 adhuc

adhuc dubitantes, an forſan vera eſſe poſſent. Hæc ipſorum dubitatio malè non accipienda eſt, utpote quæ ex ignorantiâ, non autem à faſtu aut invidiâ ortum ſuum trahit.

E contrario aliud perverſorum hominum occurrit genus, qui ſibi ſapientes, & putativâ ſuâ ſcientiâ ſibi plaudentes tàm incognitas res non ex ſimplicitate aut ignorantiâ, ſed ex merâ Diabolicâ ſuperbiâ, odio, & invidiâ, ſummo contemptu deſpiciunt, idque ideò tantum, quia iis, qui majori rerum uſu & experientiâ pollent, ſcientiam & cognitionem ſuam invident: Quod, proh dolor! unicuique ſatis notum eſt, & quotidie in omnibus mundi locis uſuvenire ſolet.

Contigit hoc etiam mihi, & quotidie contingit, ut homines tales invidiâ ſummâ inflati (ſi modo homines appellandi ſunt) ſcripta mea utilia, & utiles doctrinas continentia invidioſè & odioſè contemnant, & falſa proclament: Præcipuè verò quia in meâ Continuatione Miraculi Mundi nuper editâ de tanti momenti Secretis, agere, & tractare auſus fui, de quibus imperiti Vulgi cognitionem planè fugientibus ejuſmodi ſubſannatores, & ignorantiæ Fratres ne gry quidem audiverunt, tantùm abeſt ut aliquam ſaltem eorum cognitionem haberent. Hinc orta ſunt omnis generis venenata judicia iſtiuſmodi hominum, qui nec credere, nec animo comprehendere voluerunt, quod tàm utiliſſima, & ignotiſſima Secreta in rerum naturâ eſſent, eaprópter ex mera invidiâ & faſtu

faſtu eadem, ut inutiliſſima & falſiſſima, reprobaverunt.

Quia igitur contemptus tàm Diabolicus non ſolummodo mihi viventi admodum noxius eſt, ſed etiam poſt meum ex hâc vitâ diſceſſum nomini & famæ meæ haud exiguum damnum inferre poſſet, conſultum mihi viſum fuit, dum adhuc inter vivos verſor, debitâ meis ſcriptis defenſione patrocinari, & invidis ejuſmodi Fratribus ignorantiæ impudica ſua ora eo pacto occludere, ut coràm toto mundo ſe turpiter dare, & in ſummam ignominiam incidere cogentur. Quod hoc pacto fiet, quando coràm omnibus iis, qui veritatem, & ejus defenſionem amant, probavero, & demonſtravero, ea, quæ propoſui, & tradidi, ne unguem quidem latum à veritate diſcedere, ac facilia factu eſſe iis, qui aliquam ſaltem ignis notitiam habent. Quo facto non amplius opus erit, ut mea ſcripta contrà quemvis calumniatorem defendam; cum alios, Deo volente, id facturos, & veritatem, quam oculis viderunt, & manibus palparunt, defenſuros eſſe ſciam.

Ut hoc effectu idem, meâ opinione nullâ commodiore & compendioſiore viâ uti poſſum, quàm ut mihi de commodo loco proſpiciens, ſpatioſum & omnibus rebus inſtructum Laboratorium extruam, ac bonum, & laborioſum operatorem inſtituam, qui continuis laboribus in eo occupatus Divina miracula iis oſtendat, quos eadem videndi deſiderium tenuerit.

In hoc igitur Laboratorio non tantum furni illi deſtillatorii artificioſi, & meum Prælum ligna exprimens atque inſtrumenta circulatoria ad Salempetræ facili negotio conficiendum neceſſaria in conſpectum dabuntur; Sed etiam illa oſtendentur, de quibus in meo Miraculo Mundi, & ejuſdem Continuatione actum eſt, imò longè plura, quàm in Scriptis illis meis enarravi.

Equidem ejuſmodi demonſtratione facili negotio ſuperſedere poſſem, cum meâ minimè referat, ſive capita hujuſmodi vervecina meis ſcriptis fidem adhibere, eademque laudare, aut fidem non habere, & eadem vituperare velint. Præterea me ad hanc defenſionem ſuſcipiendam impellit charitas Proximi mei, cui ad inſerviendum & auxiliandum ità promptus & paratus ſum, quàm promptos & paratos ad mihi opitulandum alios eſſe cupio.

Ac quoniam tale Laboratorium unius menſis ſpatio extruere non potero, & forſan tres, quatuor, aut plures elapſuri ſunt, antequam id ad finem perduci queat, operæpretium duxi interea Divini & Naturalis Luminis ſtudioſum admonere, ut ab Ignorantibus iſtiuſmodi Aſinis, ex viâ veritatis ſe abduci non patiatur, ſed breve illud mei Laboratorii promiſſi tempus patienter expectet.

Ut itidem unicuique innoteſcat, quâ ratione veritatem demonſtrare in animum induxerim, hiſce notum facio, quod primò in meis artificio-

ſis,

ſis, & Philoſophicis furnis, omnis generis artificioſæ præparationes, & etiam utiles Metallorum tranſmutationes elaborandæ in manus ſumentur.

Clarè etiam demonſtrabitur, quæ Auro Potabili meo adſcripſi, eadem veriſſima eſſe: Nimirum, quod Mercurius Crudus horæ unius aut duarum intervallo ejus operâ in purum putum Aurum converti poſſit. Nec hoc ſolum probabitur, ſed etiam, quod dicto meo Auro Potabili vero, poſtquam Mercurius jam in purum & conſtans aurum mutatus & tinctus eſt, nihilominus adhuc magnæ vires ſuperſint, hæ videlicet, quod quodlibet Arſenicum ſive album, ſive flavum aliquot horis in eo digeſtum ità mutetur, ut venenata ejus qualitas in Medicinalem & innoxiam mutetur, ut non amplius venenum ſit, ſed præſtans medicamentum evadat, & omnibus venenis reſiſtat. Neque tantum præſtans medicamentum contrà venenatos & incurabiles morbos, qui radicibus altè actis neque purgationibus, neque venæ ſectionibus, neque ſudoribus aliiſque ſimilibus medicamentis cedere ſciunt, dum malos humores in ſanguine, & aliis locis totius corporis tingit, & in bonos humores tranſmutat, ut in corpore manentes illud corroborent, non autem ægrum reddant. Sed etiam hoc in Medicinam mutatum, & converſum venenum virtutes ſuas in Metallis oſtendit, ſi fuſo Cupro injiciatur, quod effuſum, & in cupellâ Saturno adjuncto

probatum aliquid boni Argenti & Auri relinquit. Duæ hæ ſunt probæ quæ omninò ad mei Auri Potabilis defenſionem maximè ſufficerent.

Ut autem aliquis de hac re adhuc certior fieri poſſit, poſt hæc duo experimenta, nempè Mercurii coagulationem, & tranſmutationem in purum putum Aurum, & venenati Arſenici in tutum Medicamentum converſionem, adhuc tertium, & quidem incredibile eodem Auro Potabili jam bis ad uſum adhibito tentari poteſt non in vilibus & exiguis venenis, ſed periculoſiſſimo illo, ac hominibus, beſtiis, & omnibus viventibus rebus infenſiſſimo, Mercurio puta Sublimato, qui aliquot horis in dicto Auro Potabili digeſtus omne ſuum horribile, & formidabile venenum deponit, atque in tutum purgans aut Diaphoreticum Medicamentum abit, amiſſis priſtino albo colore, & veneno ſuo corroſivo, dum pulvis ruber, & dulcis evadit, podagram, morbum Gallicum, lepram, & alios deteſtandos morbos purgans, & Saturnum aliquo modo Aureâ tincturâ imbuens. Sic & album Arſenicum poſt digeſtionem, colore ſuo albo depoſito corrodentem facultatem ſuam amittit, & in pulverem dulcem, & flavum mutatur.

Hæc experimenta, atque hæ probæ bonorum medicamentorum ſtudioſis non occulta eſſe, ſed in æternum & immortale teſtimonium veritatis, contra omnium Sophiſtarum, & Vervecum Ignoran-

rantium mendacia & calumnias manifeſtari debent.

In oculorum intuitu jam verſatur acutiſſimus Veritatis gladius, cujus aciem ſi quis ſentire deſiderat, in medium progrediatur; Facilis & grata mihi erit Veritatis defenſio, ſi vel totius Mundi malitia univerſa ſe mihi opponeret. Provoco hîc omnes illos calumniatores, qui Diabolico odio, & invidiâ impulſi meis veriſſimis ſcriptis ſe opponere conantur. Cum mendaciis ſuis in apertam lucem, & totius Mundi conſpectum prodeant, & ſimile aliquod experimentum oſtendant, qualia me oſtenſurum hîc polliceor, ut videamus, quàm turpiter ſe daturi ſint, inſtar tenebrarum in clariſſimo Solis ſplendore evaneſcentium. Si in poteſtate ipſorum non fuerit ſitum, (qui aliquam rerum notitiam habet, bonum non contemnit) ſicut etiam ſitum non eſt, & etiam factu impoſſibile erit, eò quod nihil ſciunt, par eſt, ut venenatas ſuas linguas in poſterum compeſcant, & ea, quæ neque ſciunt, neque intelligunt, calumniari deſinant.

Intelligo hîc non ſolum Farnerianos illos Ignorantiæ Fratres, apertos, & manifeſtos veritatis hoſtes: Sed etiam eos, qui à fronte amicitiam ſuam profitentur, ac judæ oſculis ſe amicos mentiuntur, à tergo autem venenatis ſuis linguis veritati lethalia vulnera intentant. Haud exiguus eorum eſt numerus, qui clandeſtinis molitionibus veritatem exſtinguere conantur, & hypocri-

ticâ ſuâ ſimulatione nihilominus ſummam amicitiam præ ſe ferunt. Sed à Fratribus ejuſmodi ex fallaciis & fraudibus quaſi penitus compoſitis quis ſibi caveret? Apoſtolus Paulus querelis frequentibus manifeſtè ſatis declarat, quanta & quot ſibi pericula ab ejuſmodi hominibus imminuerint. Annon Chriſtus, Veritas ipſa, ut & omnes ipſius aſſeclæ illorum ipſorum fraudulentæ, & fallaci malitiæ expoſiti, & obnoxii fuerunt? Num igitur melius quid de his præſentis mundi fæcibus polliceri nobis audebimus? Præſens tamen inveni, & certum remedium tantis incommoditatibus opponendum, nimirum ut nulli homini poſt hac fidem adeò facile adhibeam, ac quamplurimis tuto & fido ſilentio præteritis, ea tantum dicam, quæ mihi vi ſummâ extorquentur: Quod quidem hic mihi uſuvenit cum potentiſſimo Auro Potabili, quod per totam vitam meam diſſimulaſſem, niſi tot homines invidi venenato ſuo ſputo illud occidere conati fuiſſent. Huic veneno ingentes & inauditas ejuſdem mei Auri Potabilis virtutes, tanquam Antidotum præſentiſſimum, opponere, eâque occaſione toti Mundo ob oculos ponere coactus fui.

Memoriæ proditum eſt, antè aliquàm multos annos Wormatiæ Judæos Chriſtianum puerum furtim abſtuliſſe, congregatiſque ſuis Rabinis, & Sacrarum Literarum interpretibus conſultaſſe, quàm infami morte puerulus innocens afficiendus eſſet. Tandem cruci affixo, ut Servator noſter olim

olim affixus fuit, etiam poſt multos dolores & cruciatus, quibus miſellum excruciarunt, latus perfoderunt, ſanguinem ex perfoſſo latere emanantem excipientes. Non diu tamen horrenda cædes illa occulta manſit, utpote quâ haud diu poſt patefactâ Judæorum Rabini, & Seniores capti, & meritâ pœnâ affecti ſunt.

Crudelitatem ferè eandem expertum eſt meum Aurum Potabile, ſive Infans Philoſophicus, à nonnullis deprehenſus, & crudeliter excruciatus, qui tamen nullum ex eo Aurum exprimentes ſpe conceptâ fruſtrati ſunt. Ac quanquam Samriones, & Suggillatores iſti meum Aurum Potabile, quo Mercurium in Aurum tranſmutare non potuerunt, multis ſannis & conviciis peſſimè tractarunt, omninò ſibi perſuadentes, quod jam penitus vitâ ſuâ ſpoliatus eſſet, ille meus Infans Philoſophicus, quo nomine ipſum in Tractatu meo inſignivi: Se ipſos tamen vehementer fefellerunt, dum Infans ille Adoleſcens jam factus ſibi ipſi propriâ defenſione patrocinari poteſt, cum quotidiè hactenus & ætate & viribus accreverit. Si Deus voluerit, temporis progreſſu bellicoſus heros, atque Rex evadere poterit. De infantibus, quales olim futuri ſint nemo facilè judicaverit. Seris venit uſus ab annis: Temporis & annorum decurſus tandem cuncta manifeſtant. Invidorum iſtorum calumnias mendaciſſimas facilè tamdiu patior, donec experientiâ contrarium monſtrante à propriâ ſuâ conſcientiâ convincantur, aliudque & me-

& melius velint, nolint, judicium ferant. Idcircò non tantum nominibus ipſorum parco, verum & ipſas urbes ſileo, in quibus domicilia ſua habent; quia neſcientes, quid fecerint, ex merâ invidiâ immaturum & ſtultum judicium tulêre de iis rebus, de quibus planè ſibi incognitis nihil notum exploratumque habuerunt.

Nec mirum eſt, Calumniatores hos Mercurii in Aurum coagulationem tentantes erraſſe, cum mihi quandoque acciderit, ut duabus aut tribus vicibus ſe invicem ſequutis erraverim, & effectui dare tranſmutationem illam nequiverim, donec eorum cauſæ mihi innotuerint. Ob nimiam enim feſtinationem ſi humiditas Auri Potabilis nimis citò exhalaverit, & evanuerit, Mercurius exſiccatus non ſatis penetrari, & penitus tingi poteſt.

Error quoque committitur, ſi vitrum complectens Mercurium, & Aurum Potabile nimis citò incaleſcat, ut Mercurius cum Auro Potabili ebulliat, exiliat, nimio motu ſe diſpergat, & in pulveris formâ ſe exhibeat, cum tamen in rotundam maſſam concretus fundo inſidere deberet.

Sic graviter errabit, qui non purum & mundum adhibuerit Mercurium, ſed adulteratum, & ſordibus multis inquinatum, quæ impedimenta tincturæ ingreſſum denegant, ac tentamen incertum atque irritum reddunt. Id propter neceſſe eſt, ut Mercurius cum ſale & aceto prius in ligneâ patinâ, aut lapideo mortario probe teratur,

& omni

& omni ſuâ nigredine accuratâ lotione liberetur, quò tincturam eò facilius admittat.

Ad hanc operationem admodum aptum deprehendi Mercurium illum, qui per fulmen Jovis ſublimatur, & celeri ingreſſu à meo Auro Potabili totus tingitur.

Mira profectò eſt Calumniatorum illorum & inſcitia & audacia, quod falſis ſuis clamoribus tam falſos rumores ſpargere, & dicere audeant, Mercurium à meo Auro Potabili non revera in Aurum tingi, ſed Aurum, quod in Auro Potabili antea fuit, ſe Mercurio applicare, & ipſum aliquatenus coagulare, ſed non conſtantem & fixum reddere. Ruſticus ſanè, & minimè prudens eſt hic ſermo, ex quo unicuique leviter ſaltem in Mercurii & Auri tractatione verſato, ſuperborum illorum hominum ſtultitia, & ruditas ſatis ſuperque innoteſcit.

Si invidi illi Aſini Mercurium, & Aurum aliquâ duntaxat parte noſſent, prius ad meliores ſe meditationes revocarent, nec aures ſuas aſininas denudando tàm turpiter fœdarent, ea contemnentes, quæ ipſorum cognitionem planè fugiunt.

Quamvis autem Invidos ejuſmodi Aſinos nominibus ſuis propriis non notem, ſatis ſe tamen notos, & manifeſtos reddiderunt, audacter admodum inficias euntes Mercurii in Aurum verum, mei Auri Potabilis auxilio, coagulationem. Si Aurum Vulgare aquâ ſolutum facili negotio

Mer-

Mercurium coagularet, quid ulterius petendum aut quærendum eſſet? Sed longè à ſcopo tentamen tale aberrat, quandoquidem in omnibus ejuſmodi ſolutionibus Aurum Mercurio injecto per præcipitationem in digeſtione adhæret, atque cum eo in album Amalgama abit, Mercurio in ſuâ priſtinâ naturâ conſtanter perſeverante, & vel minimam in Aurum tranſmutationem admittente, id quod ruſticorum cognitionem & captum non ſuperat, ſed intellectu difficile eſt putatitiis illis doctoribus, talia fidem omnem ſuperare credentibus, quos effrictæ frontis homines veritati tàm manifeſtæ tantâ pertinaciâ ſe opponere nec unquam piget, nec pudet.

In vulgus notum eſt, puriſſimo Auro ne minimum quidem ſuppetere præter ea, quibus opus ad ſui defenſionem habet: Imò tantum ipſi virium non ineſſe, ut vel minimum metallum emendet, aut fixum & conſtans reddat; tantum abeſt, ut Mercurium, qui omnes Alchymiſtas, & Sophiſtas ridet, & ludibrio habet, in Aurum coagulet. Ex utroque album fit Amalgama, non autem in igne conſtans, durum, & flavum Aurum. Qui mihi non credit, rem ipſam experiatur, quam verbis meis reſponſuram inveniet.

Ad hæc accedit, quod Corporale Aurum omnem per Nitrum fixum, ex quo Aurum meum Potabile paratur, ſolutionem reſpuat, quæ ſi tamen poſſibilis eſſet, Aurum in eâ non occultaretur,

retur, ſed ſolutionem flavam oſtenderet, ac cutem, quam attingeret, ſubrubro, aut aliquantum ad nigredinem accedente colore inficeret, quod meum Aurum Potabile non facit.

Ejus itaque virtus tingens non in Corporali Auro, ſed in Aureâ Tincturâ, ex Primo Auri Ente in Aſtralem Eſſentiam Artis beneficio converſâ conſiſtit. Simili omninò ratione fieri poteſt, ut Lunæ Aſtrum argenteâ naturâ Mercurium induat, Aſtrum Veneris ipſum in Cuprum tranſmutet, Martis Aſtrum in durum ferrum eundem convertat, Jovis Aſtrum ex ipſo Stannum faciat, & Aſtrum Saturni plumbeâ naturâ ipſum veſtiat. Mercurius enim in Metallum illud tranſmutatur, cujus Aſtro Metallico imponitur.

Sic Mercurii Aſtrum omnia Metalla in Mercurios currentes & vivos transformat, licet hæc ipſa tranſmutatio parum, aut nihil utilitatis afferat. Nihilominus in animum induxi omnium Metallorum Aſtra parare, ac ipſius Artis ac Naturæ poteſtatem, occaſione datâ, Veritatis Studioſis monſtrare, atque ità Mundo manifeſtare. Aſtra Metallorum ex primis ipſorum Entibus extracta non ſunt amplius Metalla, ſed animæ ipſorum tingentes, quæ demum apud Mercurium Corporalia Metalla evadunt.

Hoc verum & genuinum eſt fundamentum, cui tota mei Auri Potabilis ſtructura fulcitur. Sicut igitur purum Aurum aureæ ſuæ naturæ Mercurium participem reddere nequit; Sic neque Argentum,

gentum, neque Cuprum, neque aliud Metallum Mercurio ſuam naturam communicabit, ſed illum præcipitatum tantum ad ſe attrahet, nequaquam verò mutabit. Hinc Philoſophi Veteres tradunt, Metallorum tincturas non in ipſis Metallis, ſed in ipſorum Primis Entibus quærendas eſſe. Fratris Baſilii Valentini dictum eſt notiſſimum.

Quod Prima Entia non efficiunt,
Hoc Aurum & Argentum non faciunt.

Ad hoc attendendum eſt illi, qui voti compos fieri, & aliquid boni acquirere deſiderat.

Ex his omnibus videre eſt, quod meum Aurum-Potabile ex Primo Ente Auri per artem in Aſtralem Tincturam conformatum optimum debeat eſſe Medicamentum; ſicut etiam illud tale eſſe jam prolixè demonſtravimus.

Nam ſi nihilò melius eſſet vulgari Solutione Auri, Mercurium in verum Aurum non mutaret, nec etiam potentiſſimum venenum in optimum Medicamentum tranſmutandi poteſtatem haberet. Proculdubio talia Medicamenta, quæ ex vehementiſſimis venenis in tàm ſalubrem naturam mei Auri Potabilis adjumento mutata ſunt, tanquam Antidota aliis venenis, & morbis ſummâ pertinaciâ inhærentibus potentiſſimè reſiſtunt, & ſummâ cum admiratione in uſum Medicum adhibentur. Quid commodi afferret, ſi vel centies ſtercora expurgarentur, & morbi tamen in ſtercoribus non conſiſterent, nihilominus locis ſuis inhæ-

inhæſuri, nec ita ceſſuri, niſi propriis ſuis ſedibus exturbarentur. Sic nihil omninò proficeretur, omnem ex corpore ſanguinem per venæ ſectionem dimittendo, ſi in ſanguine morbus ſedem ſuam non haberet. Imò ſi in eodem domicilium fixiſſet, idemque totus corruptus eſſet, omnis labor irritus foret, qui ſanguinis ejuſdem emendandi cauſâ ſuſciperetur. Omnis enim ſanguis ſine vitæ periculo dimitti ex corpore nequit. Si exempli gratia de viginti, duæ aut tres libræ relictæ fuiſſent in corpore, cibis & potibus ſanguinem facientibus emendandæ, & bono iterum ſanguine augendæ, eventus tamen conatui tali non reſponſurus eſſet, eò quod accreſcens ſanguis à priore corrumperetur. Documento eſt dolium aceti acrimoniâ imbutum, ex quo ſi omne acetum depromeres, relictis ſolummodo fecibus, ut ſenſim nobile, & generoſum vinum ei infunderes, hoc ipſum profectò à paucis illis fecibus plane corrumperetur, & in acerrimum acetum tranſmutaretur. Eodem planè modo comparatum eſt cum morbis illis fixis, qui tam altas in corpore humano radices egerunt, ut nec purgando, nec venas ſecando, nec ſudando, neque etiam ungendo, & quidvis illinendo tolli queant. Ex iis igitur locis, quibus pertinaciter inhærent, Tincturarum aut Aſtralium Medicamentorum ſubſidio, ut ſupra cum Mercurio, & Mercurio ſublimato factum eſt, tingendi ſunt, atque emendandi, ut ibidem manentes meliori naturâ & qualitate

indutâ corpori nullum amplius damnum inferant.

Atque hæc via illa vera eſt recto tramite ad incurabilium, & radicitus corpori inhærentium morborum curationem veram,& genuinam progrediens. Non tamen ità quis velim intelligat, quaſi omnem purgationem repudiandam judicem. Purgationes enim debito tempore in uſum adhibitæ nunc utplurimum haud parum commodi afferunt. Ipſa venæ ſectio tempeſtivè uſurpata utilitate ſuâ non caret. Abuſus ſæpè damni haud exigui cauſa eſt, atque haud rarò immaturam mortem accelerat.

Porrò haud contemnendum de veritate mei Auri Potabilis explorandâ experimentum eſt, quod ſequitur. Laminæ argenti parvulæ affrica vulgarem Mercurium, reliquiaſque ejus majori, quàm par eſt craſſitie adhærentes linteolo remove, more aurifabrorum, aureo Amalgamate argentum deaurantium: Laminam argenteam Auro meo Potabili per dimidiam, aut totam horam digere, digeſtamque exime, quam pulcherrimo colore aureo obductam videbis. Mercurius enim in hâc digeſtione non incandeſcit, eâque de causâ per fumum non evaneſcens laminæ argenteæ adhæreſcit, & à meo Auro Potabili in optimum aurum tingitur. Eandem operationem tenta cum aliâ laminâ argenteâ Mercurio vulgi obductâ, eamque digere in ſolutione Aurum corporale continente, ut experiaris, an lamina illa pari

ratione

ratione ſe deauratam oſtendat. Nam laminam albam exempturus differentiam incredibilem deprehendes.

Ejuſmodi experimentorum plura hîc adjicere poſſem, ſi operæpretium mihi videretur Lectorem prolixis ambagibus obtundere. Si Aurifabri vaſa ſua argentea hoc pacto, coctione puta tali in ſolutione aurum corporale complectente deaurare poſſent, procul dubio miſſum facerent vulgarem illum deaurandi modum per Amalgama auri cum Mercurio, quod venenato ſuo fumo Mercuriali corpus humanum occupante eos, à quibus tractatur, plerunque in periculoſos, & longam moram trahentes morbos conjicere ſolet. Sed quia ejuſmodi aureis ſolutionibus nihil efficere poſſunt, earum uſu ſuperſedere, & uſitatâ ac veteri deauratione acquieſcere coguntur.

Sed multa verba facere de hâc re notiſſimâ operæpretium non arbitror: cum non lateat, etiam eos, qui vel levi digito Mercurium tractarunt. Res autem ipſa evidentiſſimè demonſtrat, Aſininos ejuſmodi oſores nunquam, Mercurii naturam cognitam, & exploratam habuiſſe, licet adeò audacter, & tàm effrictâ fronte aliorum ſudores & labores ſugillare, & in contemptum adducere moliantur. Unde cuivis facilè patet, quid negotii illi futurum ſit, qui Aſinis his tenebris pluſquam Cimmeriis immerſis accendere ſtudet candelam, quam anteà nunquam aſpexerunt.

Pauca hæc Auri mei Potabilis, quod quartus & ultimus in meâ Continuatione Miraculi Mundi eſt articulus, defendendi gratiâ in lucem edere coactus ſum, ut cuivis innoteſcat, me nimis multa meo Auro Potabili non attribuiſſe, ſed longè plura eodem præſtare poſſe, ad cujus rei veritatem exhibendam me promptum offero. Dignum profectò, imò digniſſimum hoc eſt medicamentum, quod Magnatibus tanquam donum pretioſum offeratur.

Quod ad tertium Proceſſum in dicto opuſculo, quem Medicis, & civibus, ut cum victu & amictu neceſſario & honeſto etiam bona Medicamenta in Generis Humani uſum ſibi negotio facili comparare queant, attinet, dilucidè & ſatis clarè deſcriptus eſt, adeò ut ne minimum quidem occulat. Fidem adhibere, & rem tentare nolentem cogere nequeo; Rerum tamen mearum ſategi, qui ſi in juventute meâ talem manuductionem nactus fuiſſem, qualem hactenus aliis ſubminiſtravi, & adhuc ſubminiſtro; Naturæ inveſtigandæ tantos ſumptus, tantoſque labores, cum peſſimo fœtore, & vitæ meæ periculo ſummo impendere coactus non fuiſſem. Aſſero autem rurſus firmiter illud, quod hactenus ſæpius aſſerui, quod per incenſionem Salispetræ cum Stanno, & Mercurio multum Auri & Argenti acquiratur, quod frequenter feci, & adhuc facere poſſum, ſuoque tempore Amicis publicè in meo Laboratorio id me demonſtraturum polliceor.

Alte-

Alterum punctum, quo docui, quâ ratione divites ſuum Aurum, & Argentum multò tutius, quàm fœnerando fieri ſolet, augere valeant, verè & candidè revelavi, nec quicquam reticui, excepto parvo errore, qui quoad pondus & ſpecies irrepſit. An deſcriptoris culpa ſit, an verò illius, qui typos in ordinem digeſſit, ignoro; nec magni etiam refert, cum ipſa operatio ſecundum illud pondus non minus ſuccedat; unâ hac re exceptâ, quod plus Salispetræ conſumendum ſit, quam ſi cupri tantum non fuiſſet additum.

Primæ editionis Recipe tale erat: ℞. Auri partem unam, Veneris partes duas, Reguli Antimonii partes tres, quod itâ mutandum: ℞. Veneris partem unam, Auri duas partes, aut Lunæ, Reguli Antimonii tres partes: Hæc commixtio genuina eſt, & vera, nec tantum Salispetræ requirit, ut in fluxu conſervetur; Augmentum autem quotidianum haud eſt contemnendum. Sic longè tutius ac facilius hoc pacto, quàm fœnore, & mercaturâ exercendâ, quæ duo media & periculis, & peccatis obnoxia ſunt, Aurum & Argentum augeri poſſunt.

NB. Alias autem vias, alioſque modos eſſe, quorum adminiculo ſine magnis ſumptibus, & & laborioſâ fuſione per ignem, moleſtoque mercaturæ exercitio, aut aliis animæ ſaluti nocentibus divitiæ acquirantur, neutiquam inficias eo. Similes enim paſſim in diverſis Scriptorum meorum locis ſunt obvii, præſertim in ſecundâ,

tertiâ, & quartâ parte Proſperitatis Germaniæ, ubi præſtantis operis mentio facta eſt, quo adjuvante honeſtus victus & amictus in ſummâ tranquillitate, ſine ullo ſtrepitu, fuſione, & flatu obtinetur, quidem auxilio cujuſdam aquæ, ex arena, terra, argilla, lapidibus, & mineris aurum & argentum ſine magno labore & magnis ſumptibus extrahentis. Ac quamvis nulla omnino talis terra, arena, aut nulli lapides ſuppeterent, aurum & argentum continentes, ex quibus hæc fuſione vulgari non poſſent elici; tamen vix nullus in Mundo locus reperiatur, in quo materiæ illæ non occurrant; Nulla tamen eſt inopia Plumbi, & Stanni, ex quibus duobus omni tempore, & omnibus in Mundo locis Aurum & Argentum dictæ aquæ Salispetræ auxilio extrahi poſſunt, quæ præſtans, & toti Mundo utiliſſima ars ne mecum intermoriatur, operam dabo, eaque de cauſa eandem aliquot Amicis jam conſpiciendam exhibui. Præſtans, imò præſtantiſſima eſt ars, qua non modo divites ſed etiam pauperes ſine proximi incommodo ſibi de victu & amictu proſpicient. Nullæ divitiæ, nullæ facultates, nulla bona, quorum jactura fieri ſolet, cum ea comparanda ſunt: Quotidiana hujus rei experientia exemplorum affatim ſuggerit. Longè igitur ſatius foret, ſe & ſuos honeſtis ejuſmodi mediis ſuſtentare, quàm injuſtiſſimo fœnore animam ſuam Diabolo ſacrificare, quod Chriſtus evidenter ſignificat, dicens quod peccatum

inter

inter emptorem & venditorem hæreat, ſicut parieti clavus inhæret.

An bellum non neceſſarium, quo de regiuncula aliqua, aut etiam vano honore tanta ſanguinis profuſione decertatur, tantæ ſit neceſſitatis, omnibus Chriſtianis bonæ conſcientiæ rationem habentibus dijudicandum relinquo. In mutuas cædes ruunt, qui mutuis læſionibus nunquam irritati cauſâ lucelli parvi digladiantur. An tales actiones Deo placeant, tandem manifeſtabitur. Quàm quiete, & quàm bona conſcientia ſe domi ſuſtentant, qui manuum ſuarum laboribus vivunt. Bona conſcientia exiguis facultatibus fruens conſcientiæ malæ, vel totius Mundi poſſeſſione gaudenti, longè præferenda eſt. Sed præſens hic Mundus perverſus dicere non erubeſcit, poſſidere & habere rem eſſe gratiſſimam: Nihil verò penſi habet, ſive per fas, ſive per nefas quæſitorum compotes fiant, modo poſſideant. Deus nobis magnam honeſtorum mediorum copiam ſuppeditavit, quibus ſine proximi noſtri incommodo, ſine fœnore, fraude & cædibus, noſtram vitam ſuſtentemus, ſi modò in manus operationem ipſam ſumere vellemus. Sed ad otium plurimi hominum nimis proclives ſunt, pulvinar Diaboli veriſſimum, qui in eo quieſcens in omnis generis peccata & vitia humanum genus præcipitat. Annon Apoſtolus Petrus dicit; Qui divitias quærunt, in Diaboli retia incidunt. Mihi perſuadeo, quod Deus præſentem

 Mun-

Mundum abominetur, & in conſpectu ſuo diutius ferre nequeat. Ideò cœcitatem & malitiam hominum, quæ tanta incrementa ſumpſit graviſſimis ſuppliciis afficiet, & maximam mortalium partem igne & gladio delebit, ſervatâ parvâ piorum turbâ, quam reliquam ira ipſius faciet.

Equidem hîc promitto, quod in futuro meo Laboratorio Publico Secreta & Arcana mea, quæ publici juris feci, oſtendere & demonſtrare velim. Nemo tamen ſibi perſuadeat velim, me ſine ullo diſcrimine quemvis ignotum, undecunque etiam, & quocunque ex angulo arrepſerit, ad hanc demonſtrationem admiſſurum eſſe. Eò certè meum propoſitum non tendit, utpote quin inter inimicos & amicos diſcrimen obſervaturus ſum. Probè itidem cavebo, ne Farneriani Nebulones fallaces, qui beneficia accepta à me mendaciorum plauſtris compenſant, & me, ubicunque poſſunt, damno haud exiguo afficiunt, fallacibus ſuis technis ſe inſinuent. Eos duntaxat admittam, quorum pietas, & candor vel mihi ipſi progreſſu temporis innotuerunt, vel ab aliis piis & notis amicis commendabuntur.

Haud parum laboris, & moleſtiarum mihi ipſi non dubito quin acerſiturus ſim & quidem Veritatis demonſtrandæ causâ iis, qui poſtea ejus contra calumniatores defendendæ patrocinium ſuſcipiant. Hîc admonitionis loco Benevolus

Lector ſciat, quod Lapis Philoſophorum in meo Laboratorio minimè quærendus ſit, nec me etiam ipſum parare in animum induxiſſe, quippe qui tantis Secretis inveſtigandis nunquam invigilavi, nec hactenus invigilo, iis acquieſcens, quæ Deus largiri mihi voluit. Si ipſi autem placeret majoribus me donis locupletare, eadem non repudiarem, ſed ad ejus honorem & proximi commodum legitimè uſurparem. Ea, quæ in publicum edidi, & multis incredibilia videntur, ideò ſe veritati opponentibus, & cuncta mendacii arguentibus publicâ demonſtratione, & defenſione à mendaciorum calumniis vindicabo.

Porrò præter Laboratorium meum Publicum adhuc aliud Secretum inſtituam, in quo Amicis longè ſubtiliora & præſtantiora iis, quorum mea ſcripta mentionem fecerunt, monſtrabuntur. Atque hac ratione unicuique, dummodò laborem ſuſcipere, & diligentiam adhibere voluerit, ſine proximi ſui incommodo largè & commodè de honeſto victu & amictu ſibi proſpicere licebit.

Rara quoque & hactenus nunquam viſa Naturæ miracula, ut Vegetabiles & Minerales plantæ oſtendentur: Exempli gratiâ:

Vegetabiles, & Metallicæ naturæ, de quibus in Tractatu de Naturâ Salium egimus.

Herbæ ex duris ſilicibus, imò ipſis ferri fruſtis enatæ.

Metalla paucis horis, ut Vegetabilia, aquæ cu-

juſdam ope naſcentia, de quâ liquoris ſilicum deſcriptio mea in ſecunda Parte Furnorum videatur.

Metalla paucarum horarum intervallo, ut herbæ, ſine omni peregrinâ additione enaſcentia, ut in Cupellæ proba nihil plane ipſis decedat.

Compendia haud vulgaria, & operationes manuales in deſtillatione præſtantiſſimorum ſpirituum ad Alchymiam æquè ac ad Medicinam utilium, quales ſunt Spiritus Nitri, Spiritus Salis, Aqua Fortis, Aqua Regis, & ſimiles, adeò celeriter & facile deſtillandi, ut etiam duabus aut tribus carbonum libris per cucurbitam & alembicum ex arenâ ſingulis horis ſpiritus libra una deſtillari poſſit, Spiritus inquam adeò puri, ſuavis, & clari, ut nulla rectificatione opus habeat.

Cum hoc & inauditum ſit, & à vulgaribus Chymicis pro re incredibili habeatur, intermittere non poſſum, quin tantum hîc indicem, ex quo hoc fieri poſſe appareat.

Eſto, quod mihi aliquot libris Spiritus Salis opus ſit, occaſio mihi deſit, & ignis vi, & temporis progreſſu eum parandi, ſequentem præparationem uſurpo. Magni & diuturni ignis loco utar arte Separatoriâ purum ab impuro ſejungente, Salem vulgarem culinarium, aut Salempetræ purum ſolvens aquâ vulgari, & ſolutioni in cucurbitam immiſſæ addens ſulphur ſeparatorium. Cucurbitâ cum alembico, aut retortâ, per quam

hæc

hæc deſtillatio etiam perfici poteſt, arenæ impoſitâ ignem ſubjicio, ut aqua illa ſalem continens bulliat, atque ita à Sulphure inter coquendum puriores ab impurioribus partibus ſegregentur. Puriores illæ partes admodum fugaces redduntur, atque ſpiritus admodum ſuaves, & clari tranſcendunt. Craſſior, terreſtrior, & fixior Sal in cucurbitâ, aut retortâ remanet, mirabilis admodum naturæ & proprietatis. Atque hâc ratione facili negotio ex una Salis, aut Salispetræ libra, una Spiritus Salis, aut Spiritus Nitri libra deſtillari poteſt. Ex mediocri cucurbita decem horis decem Salis, aut Salispetræ libræ decem Spiritus libras dabunt, qui duo Spiritus Salis nimirum, & Salispetræ commixti Aqua Regis fieri ſolent: Ita tantum tibi Spirituum una deſtillatione comparabis, quanta cucurbita tua fuerit. Qui ipſa deſtillatione aquam Regiam parare cupit, eidem æquales, Salis & Salispetræ partes in aqua communi ſolvendæ, atque ex cucurbita aut retorta deſtillandæ erunt. Compendium profectò eſt præſtantiſſimum omnibus iis, qui horum ſpirituum copia indigent. Aurum, Argentum, ac cætera metalla cuncta ſine Aqua Regis, aut Aqua Forti, ſimilibuſque ſpiritibus quorundam Salium in aqua ſolutorum ope ſolvi poſſunt, quæ profectò præſtantiſſima quoque eſt inventio.

Sic etiam cum cæteris rarioribus experimentis, de quibus ſuprà mentio facta eſt, comparatum eſſe dicimus: Exempli cauſâ, ſi metallum

in

in altitudinem excreſcere debet, ipſi aliquod contrarium addendum erit. Hoc enim ſibi contrarium dum fugit, ex maſſa ſurgendo excreſcit tàm in ſicca quàm humida via.

Si volumus, ut ex duro Metallo, aut dura ſilice herba naſcatur; Metallum, ſive Aurum, Argentum, Cuprum, Ferrum, Stannum aut Plumbum fuerit, & ſilex prius in tenerum pulverem per Sales redigantur, pulviſque ille in terreo vaſe peculiari quadam aqua humectetur oportet, cui humectato herbarum ſemina inſerenda, quæ poſtquam ad perfectionem ſuam naſcendo pervenerunt, ab humectatione ulteriore ceſſandum, pulviſque Solaribus radiis exponendus eſt, qui Metallum rurſus, aut lapis durus, alii Metallo, aut lapidi planè ſimilis, evadens, inhærentes herbæ radices complectitur, atque in admirationem rapit ignorantes quo pacto herba ex ejuſmodi fruſto Argenti, Auri, Ferri, Cupri, aut duræ Silicis enaſci poſſit. Hoc quoque certum eſt, atque indubitatum, quod dictæ herbæ ità enaſcentes ex Metallis eorundem ipſorum naturam & proprietates obtineant, ex quibus naſcendo exortæ ſunt.

Dicta herbarum ità creſcentium experimenta licet nihil divitiarum afferant, nobiles tamen Naturæ & Artis ſunt operationes in receſſu plus habentes, quam fronte primâ pollicentur, ideò non fruſtrà hîc à me appoſita, utpote quæ haud parvi momenti res innuunt, ut facilè quivis conjectura providere poterit.

Ut

Ut autem aliquam ſaltem hîc mentionem faciam de facultate hac creſcendi Vegetabilium, & Metallorum, hoc cuivis velim notum ſit, in Publico meo Laboratorio conſpicienda exhibitum iri omnigenarum herbarum ſemina, cumprimis verò frumentorum, ut avenæ, hordei, ſiliginis, tritici, & aliorum, quo nimirum pacto ita ſint præparanda, ut celerem naſcendi facultatem acquirant, ac unum granum non ſolum unum, ſed decem, viginti, aut triginta fortes culmos cum plenis ſuis ariſtis producat, & centuplos fructus ferat.

Pari modo nonnullis amicis oſtendetur, quomodo Salpetræ tanquam præcipuus dictæ facultatis creſcendi adjutor ſeratur, & centuplo fructuum emolumento labores ſuſceptos compenſet. Etenim ſe multiplicat, & enaſcitur Salpetræ ex vulgari Sale ſicut cætera vegetabilia; unde vetus illud Proverbium, Salem ſerere, forſan originem ſuam duxiſſe ſuſpicor.

Alius adhuc creſcendi facultatis mirabilis in meo Laboratorio Secreto oſtendendæ, ſi Deo placuerit, mentionem hic faciam oportet. Ea hæc eſt, quod Aurum & Argentum, ut ex ſtercorata, & ſalſa terra Vegetabilium ſemina, ex craſſo Saturno incrementa ſumant, & naſcendo multiplicentur, ita ut quinquaginta unciis unius, ſi non duarum quotidiè augmentum accedat. Qui hîc bonus Agricola fuerit, & quidem peritus Saturnum arandi, & fertilem reddendi, ac bonum

ipſi

ipſi aptumque ſemen inſerendi, næ ille locupletem meſſem, ſementi factæ reſpondentem adipiſcetur, ac facilè triplò aut quadruplò tantum lucrabitur.

Quia igitur omnis creſcendi facultas Vegetabilium, Animalium, & Mineralium, ſeu Metallorum, ad ſolum & univerſalem terræ Salem, hic verò ad Maris Salem, Sal autem Maris ad Solem ortum ſuum refert, intermittere non potero, ſi mihi vitam Divina Benignitas largita fuerit, quin Amicis exhibiturus ſim, quam pauco labore & ſumptu Univerſalis pinguedo ſalſa ad omnes ſteriles & arenoſos campos loco vaccini ſtercoris pinguefaciendos, & fertiles reddendos apta & idonea copioſè ex Aqua Marina ſeparari poſſit. Imò neceſſitate poſtulante facili negotio demonſtrare poſſem, etiam naturale Semen Auri, veram illam Medicinam Univerſalem, ex eadem parari, ſive ex illo unicuique noto & viſibili Oceano acquiri. Quod tamen cum huc non pertineat, eum, qui rerum adeò ſubtilium gnarus eſſe cupit, ad noſtrum de Salium Natura opuſculum remittimus, ubi ea offendet, quæ ipſius deſiderio ſatisfacient.

Horum & ſimilium experimentorum rarorum pariter & præſtantium plura & varia in meo Laboratorio in conſpectum producentur. Inter omnia excellet illud, cujus adjumento cujusvis conditionis hominibus, ſive ſummi ſive imi fuerint, ſine cujuſquam incommodo, ſummâ cum tranquilli-

quillitate, ſibi de victu & amictu honeſto proſpicere licebit. Non hic extimeſcenda ſunt infinita diſcrimina inconſtantis fortunæ, navigationibus periculoſis, aut cruentis bellis & præliis mortales affligentis, aut periculoſis, & aſtutis technis animæ & corpori perniciem atque interitum procreantis: Sed ſine conſcientiæ ullâ læſione cuique domi ſuæ totius familiæ quietâ & honeſtâ ſuſtentatione frui integrum erit. Hinc quantum Utilitatis Mundo expectandum ſit ex Laboratorio meo, nemo non facilè perſpicit: Præcipuè autem in demonſtratione quatuor donorum in meâ Continuatione Miraculi Mundi, quatuor conditionis hominibus, Ruſticis puta & Agricolis, Mercatoribus, Medicis, & Magnatibus exhibitorum.

Ex his primum & minimum Vinitoribus, Hortulanis, & Agricolis donavi, monſtrans viam & rationem omnis generis ſteriles, & arenoſas terras ſine beſtiarum fimo, omnibus temporibus pinguefaciendi, ut ſingulis annis centuplos fructus afferant. Licet autem vile, & quaſi nullius momenti eſſe appareat, cunctis tamen in mundo hominibus, divitibus & pauperibus, ſummis & imis quocunque tempore commodum & utilitatem haud exiguam parit.

Etenim vino, frumento, aliiſque terræ frugibus, quarum nullus homo carere poteſt, copioſè ſingulis annis naſcentibus, earum non modo divitibus abundantia magna ſuppetit, ſed etiam fieri

fieri non poteſt, quin & in pauperes de tantâ copiâ tantum redundet, ut panis fruſto, & vini aut cereviſiæ hauſtu fruantur. Terrâ verò quovis tempore tantâ affluentiâ ſuos fructus edente, non modo in homines maximum emolumentum redundat, ſed & beſtiæ iiſdem fructibus fruentes majore numero augentur, ac multiplicantur, & mortalibus ſuſtentatione, amictu & aliis multis ad vitam ſuſtentandam neceſſariis rebus indigentibus tantò majus commodum conferunt. Hæc omnia Divinæ Benignitati nobis Salem maximè neceſſarium largienti ſummâ cum gratiarum actione accepta ferenda ſunt. Primus ille Articulus in meâ Continuatione Miraculi Mundi probè relegatur, ut inde perſpici queat, quantâ utilitate ars illa terras arenoſas & ſteriles pinguefaciendi, & fertiles reddendi humanum Genus locupletare poſſit. Ea de cauſa in Laboratorio meo Publico non ſolum prælum illud lignorum, cujus in Continuatione Miraculi Mundi mentio facta eſt, ſed etiam facilis illa mutatio Salis ſterilis, in fertilitatem demonſtrabitur.

Et quia ſecundum illud donum in mea Continuatione Miraculi Mundi, quod Mercatoribus dono dedi, ut Aurum & Argentum ſuum domi ſuæ tutò & ſine periculo augere valeant, nonnullis forſan nimis difficile, & laborioſum videretur, neque hac in parte ipſis deero; atque id propter Amicis oſtendam facilius Auri & Argenti augmentum, quod intellectu facile, etiam facili

negotio

negotio unuſquiſque effectui dederit, nimirum ut centum aurei nummi ſingulis diebus ad minimum unius aurei incrementum ſumant. Hoc ſecretum progreſſu temporis alicui utilius foret, quam grandes ipſius theſauri, & copioſa bona bellis ingruentibus ſæpè à tergo relinquenda. Ars eſt in omnibus Mundi partibus utiliſſima, & in omnibus neceſſitatis caſibus talis, quæ ex periculis aliquem expediat. Bonum profectò Vade mecum, ultimum refugium, & theſaurus portatu facilis, qui nunquam conſumi poteſt. Hæc & ſimiles aliæ plures artes admodum utiles Amicis in Laboratorio meo monſtrabuntur.

Certo autem ſcio illud, de quo neutiquam dubitandum, paucos nimirum fore, qui ea, quæ hic trado, credant, & intelligant. Nec permagni etiam refert, cum facile patiar, ut nemo credat.

Siquidem verò de multis mirabilibus rebus ſcripſi, & multi eas fieri non poſſe clamitarunt, intermittere non potui, quin veriſſimis meis ſcriptis infallibile teſtimonium Oculari demonſtratione in Laboratorio meo darem, & fidem indubitatam facerem. Ut ita non ſolum omnia mea ſcripta ab ignorantium Vervecum injuriis & calumniis vindicarem, ſed etiam proximo meo, meiſque liberis inſervirem, & aliquid boni relinquerem.

Jam enim ad ſeniles annos properans, igni, aliiſque laboribus moleſtis non amplius ſum perferen-

ferendis: Liberi autem mei adhuc parvi, & nullâ doctrinâ imbuti ad aliquid in manus capeſſendum, quo ſibi de victu & amictu proſpiciant, inepti ſunt, atque multò minus idonei, qui à me doceantur ea, quæ ad panem lucrandum conferunt: Præterea incertum eſt, ſi ipſis Secreta quædam ſcriptis mandata relinquerem, in cujus manus ea pervenire poſſent, Inimicorum forſan citius in manus inciderent, quàm Amicorum, idque cum magno liberorum meorum damno, qui hâc ratione iis plane exciderent.

Si verò adhuc vivus tàm præſtantia, & Utilia Secreta nonnullis Amicorum meorum revelavero, & ipſis oſtendero, cujus utilitatis participes fieri queant, eâ tamen conditione, ut meis liberis, ubi jam ad eos annos pervenerint, ut ad percipiendum & tractandum talia idonei ſint, ea rurſus communicent, quorum à me participes facti ſunt. Si inquam decem aut duodecim ejuſmodi Amicis tam utilia Secreta patefecero, & inter eos unus & alter ejus fuerit candoris & integritatis, ut beneficiorum à me acceptorum memores liberos eorum ſecretorum, quæ à me didicerunt, cognitione imbuant, ars hæc penitus in familiâ meâ, & inter meos non intermorietur, & mei unà fruentur iis, quæ aliis in Laboratorio meo monſtrata ipſi etiam anteà aſpexerunt. Sin mihi tamdiu Deus vitam prorogaverit, ut meos jam capaces ipſe iis ipſis artibus imbuam, tantò melius erit, nec ipſi opus habebunt, ut alieno

auxi-

auxilio fulciantur, & raræ fidei Amicorum confidant. Mihi profectò adhuc jam viventi pro multis meis beneficiis nulla gratia refertur ab iis, qui iiſdem à me affecti ſunt: Quid poſt mortem meam futurum ſit, facili conjecturâ augurari poſſum. Non tamen omnes adeò leves futuros ſpero, ut, inſtar Farneri iſtius perfidi, fidem datam fracturi ſint. Si ex decem unus tantum rediens acceptorum beneficiorum recordatur, conatus mei laudabiles non fruſtrà fuêre: Ex decem leproſis unus duntaxat reverſus Chriſto pro reſtituta valetudine gratias egit; cæteri novem ingratiſſimâ oblivione beneficium à Chriſto acceptum ex memoriâ ſuâ deleverunt. Meam ſortem Chriſti ſorte fortunatiorem mihi non perſuadeo, ac pro beneficiis maleficia accipere aſſuetus ſum. Hujus præſentis mundi conditio & ſtatus nihil aliud ſecum fert, adeò ut nihil mihi aliud expectandum credam, quam Mundi mercedem uſitatam mihi pro beneficiis meis redditum iri. A benefaciendo tamen non ceſſabo: Quæ homines non agnoſcunt, ea Deus agnoſcet, in quo acquieſco.

Maximum verò antedictum Laboratorium inſtituendi incitamentum hoc eſt, ut Calumniatorum ora impura obturentur, mea Secreta partim nonnullis Amicis adhuc patefiant, & miracula, ac magna Dei dona poſteritati relinquantur. Meæ Perſonæ cauſâ tantum laborem, & tantam inquietudinem non ſuſcipio, ſed quæ-

cunque facio, eâ Dei unius honorem, & proximi commodum, quibus duabus rebus à Creatione Divinâ devinctus ſum, ſpectare omninò quiſque ſciat.

Si igitur in dicto meo Laboratorio multa præſtantia & hactenus incognita ſecreta utiliſſima, quæ multa commoda Generi Humano afferent, revelata, & poſteritati relicta fuerint, fieri non poteſt, quin mihi in Mundo immortale nomen ſuperſtes ſit futurum. Imò quia Deus bonum nunquam ſine compenſatione dimittit, nunquam periturum in cœlo theſaurum colligo. An unquam terreſtria hæc dona & munera, quæ mihi Benignus Creator meus largitus eſt, melius collocare poſſem, quam ſi ea peritura cum æternis theſauris permutem?

Quia jam tempus illud adeſt, quo Deus juſtiſſimus vindex de hoc perverſo Mundo, juſtiſſimo ſuo judicio meritum ſupplicium ſumpturus, & quidem celeriter, atque inopinatò, prius quam putaremus, totum Orbem terræ ferro, igne, fame, & miſeriâ conſumpturus erit, adeò potens tamen eſt, ut ab æterno potens fuit, ut divinâ ſuâ Omnipotentiâ per parvum cœtum piorum contra talem ignem tueri poſſit. Sine mediis tamen id facere non ſolet. Ad piam viduam Sareptanam miſit Eliam Prophetam, ut illius cados olearios repleret: Eliæ ipſi dedit juniperum, ſub quâ quieſceret, & lateret, ne ab hoſtibus deprehenderetur: Siti confectæ ferè Hagari per angelum

gelum oſtendit aquæ ſcaturiginem, quâ ſe atque Iſmaëlem ſuum recrearet, & vivos conſervaret: Pio Lotho trans montem oſtendit oppidulum, in quo ſe abſcondens cœleſtis ignis impetui ſe ſubtraheret. Pari ratione ſpem firmam concepi, Laboratorium meum Jacobitis fame graſſante Joſephum, Iſmaëlitis vivam aquæ ſcaturiginem, Eliæ filiis Juniperum, & pauperibus viduis Sareptanis perpetuum cadum olearium futurum eſſe.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google